

Cəmiyyət dəstəkli polis işində gender məsələlərinin inteqrasiyası

Bakı 2010

«Polis bütün vətəndaşları, təcrid etmədən və cinsinə, irqinə, rənginə, dərisinə, dilinə, dininə, inamına, sosial, milli və ya etnik mənşəyinə, mülkiyyətinə, silki mənsubiyyətinə və digər statuslarına görə ayırmadan müdafiə etməlidir»

ATƏT. Siyasi fəaliyyətin demokratik əsaslarına rəhbərlik.

Maddə 36. Vena 2008-ci il.

Dünyanın bir çox ölkələrində, hər yerdə polis xidmətinə gender məsələlərinin inteqrasiyasının zəruriliyi qəbul edilir. Cəmiyyət dəstəkli polis məmuru sakinlərlə ilkin əlaqə zolağı içində olur və gender məsələlərinin cəmiyyət dəstəkli polis işinə inteqrasiyası xüsusilə əhəmiyyətli yer tutur, bu ilk növbədə onunla əlaqədardır ki:

- ✓ Qadın və kişiləri gözləyən təhlükə növləri fərqlənir və buna müvafiq olaraq:
 - Polis işinə bərabər sayda qadın və kişi sakinləri cəlb etmək vacibdir
 - Polis işində qadın və kişilərin bərabər iştirakını təmin etmək vacibdir
-

Cəmiyyət dəstəkli polis işinə gender məsələlərinin inteqrasiyası aşağıdakılara öz təsirini göstərir:

- ✓ Hamı üçün təhlükəsizlik vəziyyətinin yaxşılaşdırılması;
 - ✓ Qadın və qızlar da daxil olmaqla bütün sakinlərin işə cəlb olunmasının artması;
 - ✓ Polislə əlaqənin və ona etibarın artması;
 - ✓ Polis və sakinlər arasında tərəfdaşlıq münasibətlərinin artması.
-

Gender məsələlərinin cəmiyyətlə dəstəklənən polis işinə inteqrasiyası aşağıdakılara yönləndirilib

Polisin gender
məsələsində
həssaslığını
gücləndirmək

(NPJ, DN, SN, TL, polis
bölmələri daxilində gender
və təcridə məruz
qalmamaq haqqında
təlimlər, seminarlar)

Qadınların polis işinə
cəlb olunması

(qanunverici mexanizmlər,
stereotiplərin dəyişməsi,
qadınlarda marağın
artması və s.)

Qadınların polis işinə cəlb edilməsi aşağıdakılara təsir edir:

- ✓ Əlaqələrin effektinin gücləndirilməsi, polisin analıqlı və etibarlı olması (polis əməkdaşlarına münasibətdə seçim: qadınlar və kişilər)
 - ✓ Qadın və qızların müdafiəsinin, eləcə də təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi (DN, SN-da göstərilmiş təcavüz hallarında, və təqibə məruz qaldıqda)
 - ✓ Zərərçəkmişlərlə əlaqələrin yaxşılaşdırılması
 - ✓ Qanun pozuntusuna yol vermiş qadınlarla əlaqələrin yaxşılaşdırılması
 - ✓ Polis müdaxiləsinə qədər mənfi nəticələrin qarşısını almaq
 - ✓ Daha az sərt qərarlar qəbul etmək
 - ✓ Profilaktik işin uğuru.
-

Digər tərəfdən qadınların cəmiyyət dəstəkli polis işinə cəlb edilməsi aşağıdakılara təsir edir:

- ✓ Polisin demokratikləşməsinə;
- ✓ Polis imicinin təkmiləşdirilməsinə;
- ✓ Qadınların imkanlarının artmasına (cinsi bərabərlik);
- ✓ Polisin dəyişməsinə.

Gender problemlərinin inteqrasiyası üzrə polis işində əsas mexanizm və vasitələr

I. Əsas beynəlxalq sənədlər

- Qadınlara qarşı münasibətdə təsviyyə və hər cür təcrid forması haqqında konvensiya, DFHÇ, 1979-cı il.
- Pekin fəaliyyət platforması, 1995-cı il.

II. Fəaliyyət planı ATƏT, cinsi bərabərliyə dəstək haqqında, 2004-cü il.

III. Milli qanunvericilik və vasitələr

Azərbaycanda vəziyyət

- ✓ Qəbul edilmiş konvensiya DFHÇ (1995);
 - ✓ Prezident sərəncamları (qadınların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında, 1998-ci il.; hökumətin qadın siyasəti haqqında 2000.);
 - ✓ Təşkilati mexanizmin yaradılması (ailə, qadın və uşaq məsələləri üzrə komitə, 2000.);
 - ✓ Bərabər hüquq və imkanlar haqqında qanun qəbul etmək (2006.).
-

**ATƏT-in Azərbaycanca dəstəyi sayəsində 2009-cu ildə
«Cəmiyyət dəstəklili polis – qadınların polis işinə
inteqrasiyası» layihəsi gerçəkləşdirildi**

Layihənin əsas məqsədi – polis xidmətində qadınların sayının çoxalması üçün mexanizmin gücləndirilməsi

Verilmiş layihə çərçivəsində aşağıdakılar keçirilib:

- ✓ Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi;
 - ✓ Qanunvericiliyin ekspertizası (polis haqqında qanun);
 - ✓ Sakinlərin tələb və ehtiyaclarının öyrənilməsi (tədqiqat);
 - ✓ Polislərlə qadınların polis işinə cəlb olunması probleminin müzakirəsi (dəyirmi masa müzakirələri).
-

Ümumi nəticə

I. Qanunverici bazaya görə

Müəyyənləşdirildi:

- ✓ Qanuna və polis haqqında normativ aktlara cinsi tənzimləmə və cinsi məsuliyyət haqqında əlavə edilməli dəyişikliklərin təxirəsalınmazlığı.
- ✓ Qadınların polis institutlarında təhsil ala bilməsi üçün sınaq və şərtlərin dəyişilməsinin təxirəsalınmazlığı (peşəkarlıq fakültələri)

✓ II. Tədqiqatın nəticələrinə görə

- ✓ Respondentlərin 70%-dən çoxu, qadının polis işinə cəlb edilməli olduğunu düşünür
- ✓ Əsas arqumentlər – Qadın və qızların mühafizə və təhlükəsizliklərinin gücləndirilməsi (hamı üçün polis yaratmaq)

Maneələr

- ✓ Mentalitet (58%);
 - ✓ Qanunvericilik (11%);
 - ✓ Qadınların polis işinə məhdud şəkildə qəbul edilməsi (32%);
 - ✓ Ağır iş şərtləri (34%);
 - ✓ İşdə təcridə məruz qalma – cinsi təcavüz (6%);
 - ✓ Qadınların özlərində olan maraqsızlıq (35,5%);
-

III. Polis işi (dəyirmi masa müzakirələri)

Qadınları cəmiyyət dəstəkli polis işinə cəlb etmənin vacibliyi və təxirəsalınmazlığı ilk növbədə özünü aşağıdakılarda göstərir:

- ✓ cəmiyyət dəstəkli polis işi, cəmiyyətin polsilə əlaqələrinin yaxşılaşması
- ✓ sakinlərlə əlaqə yaratmaq, polisə inam;
- ✓ qadın və qızların müdafiəsinin yaxşılaşdırılması;
- ✓ həmyaşıdlarla əlaqənin yaxşılaşdırılması;
- ✓ polis imicinin yaxşılaşdırılması;
- ✓ sakinlərlə tərəfaşlıq münasibətlərinin yaxşılaşdırılması
- ✓ polisin özündə dəyişikliklər
- ✓ qadınların rolunun artması.

Maneələr:

- ✓ Polis fəaliyyətini tənzimləyən qanunverici akt;
 - ✓ Çalışma şərtləri (gecə növbəsi, operativ iş, fiziki güc);
 - ✓ Ailə;
 - ✓ Mentalitet;
 - ✓ Qadınlarda maraq olmaması;
 - ✓ İşdə təcridə məruz qalma;
 - ✓ Cəmiyyətdə qadın polisin qəbuledilməməsi
 - ✓ Polisin KİV-də «müsbət» imici
-

Cəmiyyət dəstəkli polis işində gender probleminin inteqrasiyasının əsas yolları:

Milli fəaliyyət planı:

- ✓ Vəziyyətin sakinlərin ehtiyac və tələbatlarına müvafiq şəkildə öyrənilməsi;
 - ✓ Qanunvericilikdə dəyişiklik;
 - ✓ Polisin istiqamətləndirilməsi və gender həssaslığının gücləndirilməsi (qadının polisdə rolu NPJ, DN, SN, TL və s. problemlər);
 - ✓ Qadınlarda marağın artırılması;
 - ✓ Polis imicinin yaxşılaşdırılması;
 - ✓ Sakinlərlə iş;
 - ✓ KİV ilə iş.
-

**Diqqətinizə görə
təşəkkür edirik**

